

MARISSA STAPLEYOVÁ

ČO SA DÁ ROBIŤ, KEĎ PRŠÍ

*Môže pravda vzkriesiť lásku,
ktorú osud rozdelil?*

IKAR

M A R I S S A S T A P L E Y O V Á

**Č O S A D Á
R O B Í Ť ,
K E Ď P R Š Í**

Preložila Zdenka Buntová

IKAR

Marissa Stapley
THINGS TO DO WHEN IT'S RAINING

Copyright © 2018 by Marissa Stapley
The book published simultaneously with Graydon House,
Simon & Schuster, and Blackstone Audio.
By arrangement with Transatlantic Literary Agency Inc.
Translation © 2019 by Zdenka Buntová
Jacket design © 2019 by Barbara Baloghová
Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-6775-6

*Venujem svojim starým rodičom:
Margaret Jean a Ronaldovi Soperovcom,
Herbertovi Lawrenceovi Greenmanovi,
Margaret (MacKayovej-McLeodovej)
a Raymondovi Stapleyovcom*

Voda, ktorej sa v rieke dotkneš,
je posledná, čo pretiekla,
a prvá, čo prichádza.
A tak je to s prítomnosťou.

Leonardo da Vinci

Na dážď som odborníčka,
no nenapĺňa ma radosťou.
Vyháňa ma do samoty, čo je nerest',
ktorej sa odmietam vzdať.

Julia Glassová: *Tri júny*

Virgínia odjakživa milovala dážď. Nikdy nezostáva vnútri, keď sa rozprší: vyberie sa na ryby alebo na prechádzku a neprekáža jej, že zmokne. Dokonca aj teraz, keď si je istá, že dážď znamená nebezpečenstvo, zdvihne tvár k nebu, vystaví ju padajúcim kvapkám a na okamih zabudne na strach. No hneď ju zas skloní a pridá do kroku, pretože vie, že musí nájsť svojho manžela, ktorý je niekde na rieke. Musí ho zachrániť, kým nebude neskoro.

V diaľke začula zvuk pripomínajúci výstrel: ľad začal praskať. Keby cítila, že sa rozprší, zavolala by niekoho na pomoc. Inokedy vždy vytušila, že sa blíži dážď, no tentoraz si hustnúce oblaky nevšimla, v hlave mala dôležitejšie veci. Vrátiť sa nemohla, Chase ju potreboval. Rieka jej vždy našepkala, kde sú najväčšie ryby. Prezradila jej kadečo, pretože ju pozorne počúvala. A teraz jej vravela, že Chasovi hrozí nebezpečenstvo.

O Chasovi vedela Virgínia všetko od chvíle, keď pred šiestimi rokmi vystúpil z ich rodinnej jachty v lodenici, ktorá zasa patrila jej rodičom. Prehodila si vrkoč cez plece, zagúľala očami a pomohla mu uviazať námornícky uzol. A Chase akoby nazrel priamo do jej vnútra. „Ďakujem,“ povedal, no myslel tým niečo iné a svet sa na chvíľu prestal krútiť. On vraj pocítil, že zemská os sa vychýlila a planéty sa preskupili – ako jej tordil neskôr. A ešte dodal, že pehy na jej nose sú ako súhvezdia. Zalúbila sa doňho, lebo jej hovoril takéto veci. Žiadny chlapec v Alexandria Bay tak nerozprával.

A teraz vedela, že ju potrebuje.

Keby bola v ohrození ich dcéra, aj to by sa dozvedela: rieka by jej to pošepala do ucha a ona by sa vybrala Mae hľadať. No ich dievčatku nič nehrozí, hrá sa so svojím kamarátom Gabrielom v podkrovní hostinca Virgíniiných rodičov a netuší, že lady na rieke sa pohli.

Virgínia sa blížila k Ostrovu 51, keď v diaľke znova zaprašťalo. Zastala a zadívala sa na zrub so zatlčenými oknami. Bála sa pohnúť, bála sa zostať na mieste. Pravdepodobne nepochodí, ale Jonáš Broadbent bol jej jediná nádej. V kútiku srdca stále verila v chlapca, ktorého kedysi poznala – a z ktorého bol teraz zlomený muž –, a tak vyliezla hore klzkým brehom, vyštverala sa po schodoch a zabúchala na dvere. Na odpoveď nečakala. Bolo odomknuté ako vždy. Stlačila kľučku a vošla.

PRVÁ ČASŤ

Čo sa dá robiť, keď príši

*Zoznam napísala Virginia Summersová,
spoluvlastníčka (samozvaná) Summersovho hostinca
v Alexandria Bay, New York.*

Nechali ste doma niekoho, za kým sa vám onie?

Napište tej osobe list, aby to vedela.

Neodkladajte to, zajtra už nemusí pršať.

Mae sa ráno zobudila a zistila, že Petra niet. Snívalo sa jej o Gabovi, kamarátovi z detstva: naháňali sa po strmom úbočí, kam sa chodievali sánkovať. V tom sne bola noc, mesiac v splne a v diaľke rieka – neviditeľná, a predsa prítomná. Keď Gaba už-už dobehla, potkla sa o koreň, spadla, no Gabe upaľoval ďalej. Toto by v detstve neurobil: vrátil by sa, podal by jej ruku a pomohol vstať. Či nie? „Prečo stále verím, že si dobrý?“ skríkla za vzdalujúcou sa postavou. Potom sa prebudila a hľadala vedľa seba Petra.

A hneď nato si uvedomila, že neleží v posteli, ale na gauči.

Sadla si, započúvala sa, no všade sa rozliehalo iba ticho, čo naplní izby, keď ten, na koho čakáte, neprišiel domov. (Ľudia niekedy odídu a už sa nevrátia. Občas sa stávajú zlé veci. Mae to vedela od svojich šiestich rokov.)

Peter. Jej partner. Kde môže byť? Prehľadala byt, no

nebolo ho. Spomienky na Gaba sa vyparili, príjemné teplo spánku vystriedali obavy. Petra zrazil čierny taxík. Prepadli ho. Možno dostal infarkt. Skúšala mu volať. Nedvíhal. Znova prešla celým bytom, tentoraz pomaly, a podvedome si všímala veci, ktoré patrili jej. Boli upokojujúcim dôkazom, že má miesto v Petrovom byte, v jeho živote: Olejomaľba Rieky svätého Vavrinca na stene. Za dverami namiesto stojana na dáždnyky vysoká váza s výjavom honu na líšku – stará mama mala podobnú pri dverách hostinca, v ktorom Mae vyrástla. Obrázok Summersovho hostinca v hale. V zásuvke bielizníka fotokópia zoznamu, ktorý doteraz visel na korkovej nástenke vo vestibule hostinca – s láskou uchovávaný od čias, keď Virgínia, Maeina mama ešte žila. *Čo by mi povedala, keby tu bola? Naliehala by, aby som odtiaľto vypadla a pokúsila sa zistiť, kde je Peter.*

Do firmy išla taxíkom. Možno zaspal v kancelárii pri stole, napadlo jej a trocha sa upokojila.

No Petrovu miestnosť našla prázdnu, aj celé poschodie bolo ako vymreté – aspoň si to myslela.

A potom zbadala odkaz zastrčený v šálke s logom ekonomickej fakulty:

Mae, prepáč. Chcem, aby si vedela, že si pre mňa znamenala veľa. Do tohto ťa nezatiahnem. WindSpan s tebou nemá nič spoločné.

Nikdy na teba nezabudnem.

S láskou

Peter

P. S.: Tento lístok znič, prosím.

Zatmelo sa jej pred očami. Lístok dokazoval, že Peter nie je ani zranený, ani mŕtvy. No toto bolo ešte horšie. Skúmala vety načmárané na kuse hlavičkového papiera ako antropológ lúštiaci zmysel nástenných jaskynných znakov. Toto bol muž, za ktorého sa chcela vydať. A prežiť s ním život. Prečo nevidela, k čomu sa schyľuje? Lebo nechcela.

A teraz stojí na začiatku konca.

Otvorila si počítač a prihlásila sa na hlavný firemný server. Koľko životov zničil? Koľko ich nepriamo zničila ona? Dá sa to ešte napraviť? *Prosím, nech nájdem niečo, čím by sa to dalo zachrániť.*

Prsty jej lietali, otvárala jednotlivé zložky a čítala. Bolo tam všetko. Absurdné, ako ľahko sa to dalo poskladať dohromady. Akoby chcel, aby na to prišla. Alebo – pri tomto pomyslení sa s ňou všetko rozkrútilo, zovrela jej žalúdok a do úst jej nahrnula žlč – sa ani neunúval čokoľvek schovávať, pretože vedel, že je príliš hlúpa a dôverčivá, aby ho kontrolovala.

Nijaká turbína WindSpan neexistuje. A nikdy nejestvovala. No peniaze boli skutočné. A tie sú preč.

Vstala od počítača, vrátila sa do jeho kancelárie, sadla si za stôl a pozorovala východ slnka nad parkom pri Brooklynskom moste. Ani nie pred dvanástimi hodinami kúpila u Japoncov polievku ramen a doniesla ju domov spolu so šiestimi plechovkami Petrovho obľúbeného piva. Nezabudla ani na pikantnú omáčku. Míňala ľudí na chodníku a trocha sa hanbila za samoľúbu radosť, čo ju naplnila. Bola to radosť človeka, ktorého niekto potrebuje, zatiaľ

čo okoloidúcich chodcov – aspoň sa jej zdalo – nepotreboval a nečakal nik. Prestrela konferenčný stolík, polievku preliala do sklenených misiek a vložila do rúry, aby nevychladla, sadla si a čakala na Petrov návrat. Zavolala mu. „Vyskytlo sa niečo nečakané, prídem hneď, ako sa uvoľním,“ povedal. Pustila si Netflix a napokon pri ňom zaspala.

Odtrhla oči od parku a zahľadela sa na žltý diamant na ľavom prstenníku. Patril mojej mame, povedal Peter hlasom plným rozčítienia a zbožnej úcty. Keď jej rozprával o svojej rodine, Mae mala pocit, že počúva gotický južanský román: kadejaké tragédie, láska, stratené výsady, temná história zahŕňajúca plantáže, otrokov, rodinné tajomstvá. Sex, lži a poznačený chlapec. V istom okamihu, možno už v minúte, keď ho spoznala, bola rozhodnutá, že ho uzdraví. Tentoraz, pri tomto mužovi sa jej to podarí.

Stiahla si prsteň a položila ho na lístok. Cez víkend si boli obzrieť dom. V jej skrini už viseli drahé biele šaty. A jej najväčšia starosť za posledné týždne? Zohnať perfektné topánky. Čo sa to s ňou stalo, panebože? Na koho sa to zmenila?

Zrazu začula kvílenie. Vari plače ona? Nespoznáva vlastný hlas? No potom pochopila, že to narieka Bud. „Ty idiot! Ako si tu mohol nechať psa?“ Pes – pomenovaný podľa Buda Foxa z kriminálky *Wall Street* – ležal v kúte vo svojom pelechu vystlanom látkou s rustikálnym francúzskym vzorom. Mae ju vybrala, lebo jej pripomínala závesy v jej detskej izbe v hostinci. Vstala. Bud štekol a hrabal sa k nej.

„Dobre, dobre, Bud. Poď ku mne.“

Kedysi sa jej meno Bud videlo milé, teraz ho pridala na zoznam signálov, ktoré ju mali varovať, že Peter je pod-

vodník. Bud Fox možno mal krištáľovo čisté úmysly, no skončil v base. „Podť, Bud, vezmem ťa na prechádzku.“ Pes zavrteľ chvostom a začal skákať, až ju zhodil späť na stoličku. Nebol to mestský pes, ale rasa, čo potrebuje kopu priestoru na behanie a potulky. Peter povedal, že takého istého mal v detstve – volal sa Earl a bol jeho jedinou svetlou spomienkou na časy, keď bol malý. Lenže Earla potom zrazil vlak, keď ho vzal na prechádzku Petrov brat dvojča so sklonmi k samovražde. „Ani nevieš, aké si mala šťastie, Mae,“ poznamenal raz. „Idylické detstvo u milujúcich starkých.“

„Ale... mala som iba šesť, keď som stratila oboch rodičov.“ Myslela si, že na to zabudol, no Peter len mávol rukou a prikývol. Nezabudol.

„Bola si maličká, nemôžeš si ich pamätať. Dá sa smútiť za niečím, čo si vlastne nemala?“

Tie slová ju hlboko ranili a na jazyk sa jej dralo: „Pamätám si všetko – a nič. Nevieš si predstaviť, ako to bolí. Občas mám sen, a keď sa zobudím, viem, že to bola spomienka, no vyšmykne sa mi ako ryba a už sa nevráti, nech ju čo ako privolávam. No jednej spomienky sa nestrasiem nikdy: do smrti si budem pamätať, čo som povedala, keď som otca videla posledný raz, čo som urobila, čo som zapríčinila. Nikdy som to nikomu neprezradila, ale...“

Pri predstave, že by to mala vypustiť z úst, jej zovrelo hrdlo. A tak to znova pochovala na dno duše a uverila, že Peter je k nej dobrý, lebo jej nedovolí utápať sa v minulosti.

Pripla Budovi vôdzku a on jej vďačne oblizol ruku. Pripomínal starca: sivý, strapatý, v ušiach chumáče chlupov. Predstavila si, ako Peter píše odkaz na rozlúčku aj Budovi

a necháva ho zasunutý pod pelechom: *Mal som ťa rád, Bud. Odpušť mi. Tento lístok zožer.*

Prsteň strčila do vrecka na džínsoch. Čo urobí s lístkom? Asi by ho mala spáliť. A čo prsteň? S chuťou by ho šmarila do rieky, no určite bude potrebovať peniaze. Na právnika. Peter síce napísal, že sa jej to netýka, ale neexistoval najmenší dôvod veriť jeho slovám.

Znova prešla po všetkých kanceláriách. Nemala by ujsť? Čo keby sa jednoducho vychytila a zmizla? Tým by však priznala vinu, ktorú nemá. A nedokázala by žiť sama so sebou, keby zakrývala zločin, ktorý síce nespáchala, no bola pri ňom. Spomalila a nazrela do kancelárie Andrewa, ich finančného riaditeľa, no tá bola rovnako tichá a prázdna ako Petrova. Niečo však chýbalo: kus kameňa z meteoritu, ktorý Andrew používal ako ťažidlo. Na stole po ňom zostalo iba nezaprášené koliesko. „Ten kameň mi pripomína, že koniec sveta môže nastať kedykoľvek a dovtedy by som si to tu mal užiť,“ povedal, keď sa pokúšal vysvetliť, prečo chodí s dvadsaťpäťročnou čašníčkou, na ktorú narazil v nejakom fastfoode. Zatúžila zhodiť na zem všetko, čo na stole zostalo.

Dvere výťahu sa otvorili a vyšla z nich Bridget, jedna z účtovníčok. „Dobré ráno,“ pozdravila.

„Ahoj!“ Vyznelo to ako výkrik.

„Peter je tu?“

„Ešte nie.“

„Máš čas? Potrebujem s tebou hovoriť. Večer som mala čudný telefonát od Alexa Moffatta. Pokúšala som sa potom spojiť s Petrom, ale bol nedostupný a...“

„Jasné, veľmi rada.“ Mae vtiahla Buda do výťahu. Bola to fuška. „Hneď som späť.“ Stlačila gombík a držala

ho, kým sa dvere nezavreli. Vonku si stiahla rukávy svetra až na prsty a prižmúрила oči pred zimným slnkom. Bud ju ťahal k parku. Keď prešli cez ohradu, odopla mu vôdzku. Odbehol, zdvihol zadnú nohu a označkoval si stĺpik plotu, potom sa o kúsok ďalej učupil a cudne sklonil hlavu. Mae klesla na lavičku, ale po chvíli cítila, že ju cez džínsy chladí.

„Mae?“

Strhla sa. Bol to Jon Evans, právnik. Pracoval neďaleko a so svojou ženou Mattie býval vo Williamsburgu ako Mae s Petrom. Nedávno sa stal otcom dcéry, ktorá dostala meno Jorja. Mae ju raz držala na rukách, keď im ju Jon doniesol ukázať do firmy. Spomenula si, ako im vysvetľoval, že jeho žene krátko po narodení dcéry diagnostikovali Non-Hodgkinov lymfóm. Mattie mala hlavu oviazanú šatkou, poblednutú tvár a výrazne vystúpené líčne kosti. Stále bola krásna a správala sa energicky, no v očiach sa jej zračilo niečo, čo v Mae vyvolávalo nutkanie chytiť ju za ruku.

Peter rozháňal stiesnenú atmosféru prehnanou veselosťou. „Toto je moja žena,“ predstavil Mae Jonovi. „Teda budúca. Vo firme má na starosti marketing.“ *Moja žena...* tie dve slová Mae milovala. Videla v nich prísľub, že nebude zomierať sama, čo je opodstatnená obava, ak vaši jediní žijúci príbuzní (prinajmenšom tí, ktorých poznala) prekročili prah osemdesiatky. „Chceš mať deti?“ odvážila sa nadškrtnúť, keď už s Petrom chodila dostatočne dlho. Bála sa odpovede: veľa mužov po deťoch vôbec netuží a trvajú na tom, až kým nie je neskoro – a potom si urobia deti so ženami, ktoré nie sú ochotné čakať tak dlho, kým neprídu o plodnosť. „Pravdaže chcem,“ odvetil. „Hlúpa otázka.“

Predstavila si, ako bude Jona s Mattie pozývať na večere, pozerala Jorji do očí a modlila sa za Mattino vyliečenie, aby sa jej dcéra nemusela po zvyšok života prehŕňať v spomienkach na mamu plnú strachu, že jedného dňa načisto vyblednú. Predstavovala si, ako sa Jorja hráva s jej budúcimi deťmi.

Vysnívala si dokonalý svet.

A teraz nevládala Jonovi pozrieť do očí. On a Mattie investovali do WindSpan Turbine obrovskú sumu. „Mae? Je ti niečo?“ Uvedomila si, že civie ponad jeho ľavé plece a pridľho mlčí. Donútila sa opätovať mu pohľad.

„Ako sa má Mattie?“

„Je silná. Nestráca nádej. Každým dňom sa to zlepšuje. Je to obdivuhodná žena.“

Mae si predstavila nezaplatené účty za nemocnicu a rýchlo privolala Buda. „Prepáč, Jon. Necítim sa dobre. Je mi hrozne.“

„Môžem pre teba niečo urobiť?“

„Nie, vďaka. Musím sa vrátiť do firmy. Alebo pôjdem domov a ľahnem si.“

„Dobrý nápad, si biela ako stena. Nerád otravujem, ale povieš Petrovi, aby mi zavolať, až bude mať čas? Musím si čosi overiť. V noci som zbadal niečo na Twitteri a trocha som sa vyplašil. Týka sa to WindSpanu. Nejaký článok naznačoval, že stavenisko je opustené. Presnejšie... to miesto vraj vôbec neexistuje. Verím, že je to hlúposť. Určite to napísal nejaký troll, ale chcel som sa na to opýtať. Som rád, že som ťa stretol.“

Mae sa triasli ruky, keď Budovi pripínala vôdzku. „Jasné, odkážem mu to. Nerob si starosti, určite o nič nejde.“ Vyšla z parku a potom si na niečo spomenula. K zoznamu